

Prečo mocný Napoleon stratil svoj vplyv a moc?

Plinio Corrêa de Oliveira

25. marca 2020 ✚ *Politika*

S vládnutím súvisia tri prvky: moc, ktorá môže mať svoj zdroj v peniazoch alebo v sile, právo rozkazovať a vplyv.

Keď hovoríme iba o sile v súvislosti s vládnutím... Talleyrand kedysi Napoleonovi povedal, že bajonety môžu byť účinným prostriedkom na získanie trónu, ale je veľmi ťažké na ňom sedieť dlhú dobu.

Aký význam má potom každý z týchto prvkov: moc, právo rozkazovať a vplyv?

Analyzujeme prípad Napoleona. Bol to falošný, nelegitímny panovník, ale v tejto svojej pozícii mal právo rozkazovať a vymôcť si poslušnosť. Ľudia – jeho poddaní – ho museli v určitých veciach poslúchať.

Predpokladajme napríklad, že by vo Francúzsku náhle vypukla epidémia. Keďže Napoleon zastával pozíciu cisára, mal by povinnosť rozkazovať a prijať všetky potrebné opatrenia na potlačenie plíagy a zlepšenie situácie osôb infikovaných touto chorobou. Mal by právo a povinnosť vydávať príkazy. V takom prípade by ho všetky štátne orgány museli nesporne poslúchať. Preto mal právo rozkazovať.

Mal moc? Keď mal právo rozkazovať, mal dosť aj morálnej autority, aby si vynucoval poslušnosť nielen v takejto mimoriadnej situácii, ktorú sme si predstavili?

Odpoveď je kladná. Svojou železnou päsťou donútil Francúzsko, aby ho mechanicky poslúchalo. Takže vďaka sile získal moc.

Mal vplyv? Tu začína iná diskusia.

Jedným zo základných prvkov, ktoré človek potrebuje na to, aby mal vplyv, je vzbudiť obdiv vo svojom okolí.

Napoleon vyhral nespočetné množstvo bitiek. Vyhrať bitku vzbudzuje obdiv, pretože vojenský génius sám osebe zvyšuje obdiv. Predpokladá osobnosť schopnú hýbať celými armádami, nasmerovať ich proti nepriateľovi a vyhrať. Je to šachová hra, v ktorej sú pešiaci, jazdci a vežami tisíce mužov. Napoleon vedel, ako na to a vyhral veľa bitiek. Toto bol dôvod, pre ktorý bol obdivovaný.

Pri viacerých príležitostiach riskoval svoj život, čím prejavil hrdinstvo. Hrdinstvo je kvalita, ktorá prirodzene zvyšuje obdiv.

Po chaose Francúzskej revolúcie obnovil v krajine poriadok, a aj preto ho ľudia obdivovali. Mohli spať bez obáv, že na druhý deň budú musieť ísť pod gilotínu. Mnoho ľudí tak mohlo opäť voľne dýchať a boli mu vďační za mier, ktorý obnovil.

Napriek obdivu, ktorý vzbudil a vďaka ktorému získal prestíž potrebnú na získanie vplyvu, tento vplyv stratil.

Prečo Napoleon stratil svoj vplyv?

Existuje niekoľko dôvodov, pre ktoré Napoleon stratil prestíž a prišiel o obdiv voči svojej osobe.

Najprv sa usiloval vykonávať funkciu, ktorá ďaleko presahovala funkciu generála; chcel byť cisárom. Aby sa človek stal cisárom, nestačí vyhrávať bitky. Víťazstvo v bitkách samozrejme môže pomôcť, ale nestačí na to, aby sa stal cisárom.

Napríklad Karol Veľký vyhral veľa bitiek, ale bol čímsi viac než iba generálom; bol patriarchom. Celá katolícka civilizácia, ktorá vzišla z Karola Veľkého, už bola skoncentrovaná v jeho duši. Napoleonovi tento majestát chýbal. Jeho neprimeraná domýšľavosť, že je novým Karolom Veľkým, pravdepodobne najviac prispela k tomu, že obdiv, ktorý spočiatku vzbudil, začal slabnúť.

Po druhé, vojenská sláva, ktorú získal svojimi víťazstvami, sa stala skôr jeho osobnou slávou, než slávou Francúzska. V skutočnosti nehovoril správne ani po francúzsky, ale talianskym dialektom, akým sa hovorilo na Korzike, ktorá bola pripojená k Francúzsku, až keď sa narodil (v roku 1769), keďže dovtedy bola približne päťsto rokov v držbe Janova.

Francúzi začali cenu, ktorú bolo treba platiť za tieto bitky, považovať za prehnane vysokú a neprimeranú: ich deti v tých vojnách vo veľkom zomierali. Každé Napoleonovo víťazstvo sprevádzal dlhý zoznam mladých Francúzov, ktorí preň prišli o život.

A aký bol účel týchto bitiek? Šlo mu hlavne o získanie osobnej slávy a o dosadzovanie členov rodiny Bonapartovcov či Napoleonových generálov na európske tróny. Tak zo svojho brata Jozefa urobil španielskeho kráľa; z brata Luciena kráľa Vestfálska; zo svojho generála a švagra Murata neapolského kráľa; zo svojho generálneho guvernéra Junota, guvernéra Portugalska atď.

Preto Francúzi cítili, že nahor stúpal Napoleon, nie Francúzsko. Vojny boli vojnami Napoleona, nie Francúzska, ale úmrtia patrili Francúzsku.

Po tretie, Francúzov sa zmocnila nesmierna ľahostajnosť. Musíme si uvedomiť, že v tom čase neexistovalo rádio, televízia ani elektrina. Najlepší spôsob pre šírenie správ medzi ľuďmi z veľkého mesta, ako je Paríž, bolo zvonieť na kostolných zvonoch. Keď sa ozvali, ľudia sa zhromaždili na centrálnom námestí, aby si vypočuli správy. Takže po každom víťazstve Napoleon posielal posla koňom do Paríža, aby bol parížsky arcibiskup informovaný o víťazstve a na základe dohody s vládou povolil zvonenie na kostolných zvonoch.

Keďže Napoleonove víťazstvá boli veľmi časté, parížske zvony zvonili veľa rás. Historici hovoria, že ľudia boli takí unavení z týchto víťazstiev, že už ich ignorovali. Osoby rozprávajúce sa medzi sebou sa ani neobťažovali prerušiť konverzáciu. Muž, ktorý ostril nože na ulici, pokračoval bez zastavenia; ďalší, ktorý predával svoj tovar na ulici, naďalej vykrikoval svoje ceny. Francúzi mali jeho víťazstiev plné zuby.

Napoleonova sláva sa tak stala akousi penou umelo chrlenou na národ, nie rastlinou pevne zakorenenou v zemi.

To boli dôvody, prečo Napoleon, aj keď mal naďalej moc a mohol rozkazovať, stratil svoj vplyv.

Nulový vplyv

Vidíme, ako od tohto prípadu drasticky oslabil Napoleonov vplyv. Po tom, čo bol zosadený a poslaný do svojho prvého exilu na ostrov Elba v Stredozemnom mori, musel na koči prejsť cez celé Francúzsko, aby v

južnom Francúzsku prestúpil na loď, ktorou sa mal dostať do svojho cieľa. Stal sa taký nepopulárny, že keď koč prechádzal cez mesto, radšej vždycky sťahoval závesy na oknách, aby ho nespoznali.

Napriek tejto opatrnosti však obyvatelia v jednom meste objavili, kto je v koči, začali doň hádzať kamene a snažili sa koč predbehnúť, aby Napoleona lynčovali. Situácia bola taká nebezpečná, že sa musel skryť v jednom hostinci. Aby mohol pokračovať, obliekol si uniformu rakúskeho dôstojníka. Vďaka uniforme svojho najväčšieho nepriateľa, Rakúskej ríše, sa mu podarilo uniknúť tejto kritickej situácii a pokračovať v hanebnej ceste do exilu.

Inými slovami, jeho vplyv sa znížil na nulu.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/preco-mocny-napoleon-stratil-svoj-vplyv-a-moc/>